

Sygnatura akt II Ca 1522/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Renata Stępińska
Sędziowie:	SO Grzegorz Buła (sprawozdawca) SR (del.) Krystyna Darmoń
Protokolant:	Krystyna Zakowicz

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa(...) W.

przeciwko K. D.

o uchylenie obowiązku płacenia renty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie

z dnia 20 maja 2013 r., sygnatura akt I C 600/13/N

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;
3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie na rzecz adwokata J. M. kwotę 369 (trzysta sześćdziesiąt dziewięć) złotych brutto tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 10 stycznia 2014 r.

Wyrokiem z dnia 20 maja 2013 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, rozpoznając sprawę na skutek sprzeciwu pozwanego K. D. od wyroku zaocznego, utrzymał w mocy punkt I wyroku zaocznego tamt. Sądu wydanego w dniu 30 kwietnia 2012 r. w sprawie I C 727/12/N, w którym orzeczono uchylenie obowiązku płacenia pozwanemu K. D. przez stronę powodową, (...), renty określonej w wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 11 czerwca 2003 r., wydanym w sprawie o sygnaturze I C 1083/01.

Ponadto Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 887 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd Rejonowy przyznał również od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie na rzecz adwokata J. M. kwotę 738 zł tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następującym stanie faktycznym:

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2003 r. (sygn. akt I C 1083/01) Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od (...)na rzecz małoletniego powoda K. D. kwotę 400 zł renty miesięcznej płatnej do dnia 5-tego każdego po sobie następującego miesiąca, z góry, z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat w terminie począwszy od dnia 12 września 2001 r. Podstawą tego rozstrzygnięcia była okoliczność, że dziadek K. D., J. R. utrzymywał wnuka, ponieważ w otoczeniu krewnych K. D., w szczególności tych zobowiązanych do alimentacji we wcześniejszej kolejności, tylko dziadek był zdolny te potrzeby zaspokajać i rzeczywiście to czynił. Okoliczności te były powodem zasądzenia przez Sąd Okręgowy renty obligatoryjnej, o której mowa w art. 446 §2 zdanie pierwsze k.c. W wyroku Sądu Okręgowego nie określono terminu, do którego renta miała być wypłacana K. D.. J. R. urodził się w dniu(...). Sąd Rejonowy ustalił ponadto, że (...) zawarło umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdów szynowych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów z (...). (...)jest następcą prawnym (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w R.. W dniu 18 października 2012 roku doszło do połączenia(...) z(...) poprzez przeniesienie całego majątku(...)na rzecz (...)

Powyższy wyrok został zaskarżony przez pozwanego w części dot. pkt I i II. W apelacji pozwany podniósł zarzut błędnego dokonania ustaleń faktycznych przez Sąd Rejonowy poprzez przyjęcie, że ze względu na wiek w jakim obecnie znajdowałby się zobowiązany do alimentacji dziadek pozwanego, należało uchylić obowiązek rentowy realizowany w jego imieniu przez stronę powodową, podczas gdy prawidłowa analiza dowodów wskazuje na duże prawdopodobieństwo przysposobienia pozwanego przez dziadka, co uzasadnia realizację renty do skończenia 18-go roku przez pozwanego lub 25-go w przypadku kontynuowania nauki na studiach. Ponadto pozwany zarzuca naruszenie prawa procesowego poprzez obciążenie pozwanego kosztami sądowymi, w sytuacji kiedy należało zastosować art. 102 k.p.c. w oparciu o zasady słuszności.

Wobec powyższego pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa. Ponadto pozwany wniósł o zasądzenie na rzecz pełnomocnika kosztów udzielonej pomocy prawnej z urzędu za postępowanie apelacyjne, które nie zostały opłacone, ani w części ani w całości, dopuszczenie dowodu w postępowaniu odwoławczym z przesłuchania M. D. na okoliczności dotyczące przysposobienia pozwanego przez ojca świadka.

W uzasadnieniu strona apelująca wskazała, że zgadza się z rozważaniami Sądu Rejonowego w zakresie ustalenia prawdopodobnego okresu życia dziadka pozwanego, ale jej zdaniem zaistniały przesłanki pozwalające stwierdzić, że dziadek pozwanego miał rzeczywisty zamiar go przysposobić. W dalszej części uzasadnienia strona wskazała, że brak stawiennictwa matki pozwanego na rozprawie utrudnił stronie prowadzenie postępowania dowodowego. Strona wskazuje, że przyczyną braku stawiennictwa matki pozwanego było po pierwsze podanie nieprawidłowego kodu pocztowego lub też nieobecność w domu z uwagi na jej stan zdrowia. Strona pozwana wskazuje, że rozstrzygnięcie o kosztach powinno uwzględniać to, że pozwany nie dał stronie powodowej przyczyny do wytoczenia powództwa, a przyczyna ta jest w wyroku Sądu Okręgowego zasądzającym rentę.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji w całości i zwrot kosztów procesu.

Sąd zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna, a wyrok Sądu pierwszej instancji należy uznać za trafny.

Wbrew zarzutom skarżącego Sąd pierwszej instancji ustalił prawidłowy stan faktyczny, trafnie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, a dokonując jego oceny, w szczególności zeznań świadków, nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów. Prawidłowo też zastosował prawo materialne.

Postawą roszczenia powoda był przepis art. 907 §2 k.c., zgodnie z którym jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym. Powód domagał się uchylenia obowiązku rentowego, wskazując, że zgodnie z art. 446 §2 zdanie pierwsze k.c. osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego, tymczasem z uwagi na rok urodzenia J. R., tj. rok(...), w chwili obecnej dziadek pozwanego najprawdopodobniej by już nie żył.

Zdaniem Sądu Okręgowego słusznym było przyjęcie, że z uwagi na rok urodzenia J. R., z prawdopodobieństwem granicznym z pewnością, można przyjąć, że w chwili obecnej J. R. już by nie żył. Prawdopodobieństwo dożycia wieku przekraczającego 100 lat jest znikome, z czym zgodził się pozwany w apelacji. Wobec tego należało uznać, że nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 907 §2 k.c. i uchylenie obowiązku rentowego strony powodowej jest uzasadnione.

W ocenie Sądu Okręgowego okoliczność czy J. R. miał rzeczywisty zamiar przysposobić małoletniego K. D. nie ma znaczenia dla sprawy. Nawet jeżeli by przyjąć, że J. R. przysposobił K. D., stworzyłoby to pomiędzy nimi stosunek, jak pomiędzy rodzicem i dzieckiem (art. 121 §1 k.r. i o.), to i tak z uwagi na rok urodzenia J. R. nie można przyjąć, że w chwili obecnej mógłby pozostawać przy życiu, a tym samym świadczyć na rzecz pozwanego jakiegokolwiek należności alimentacyjne. Wobec tego Sąd uznał za zbędne uzupełniające przesłuchanie na tę okoliczność matki pozwanego. Należy zauważyć, że matka pozwanego nie stawiała się na przesłuchanie w Sądzie Rejonowym prawidłowo zawiadomiona. Pomimo wskazania błędnego kodu pocztowego, już wcześniej odbierała ona korespondencję nadawaną pod ten adres, należy więc uznać, że pomimo tego uchybienia, adres był na tyle prawidłowy, aby dokonać skutecznego doręczenia wezwania. M. G. nie usprawiedliwiła swojej nieobecności, wobec czego Sąd Rejonowy słuszenie pominął dowód z jej przesłuchania.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji nie naruszył prawa procesowego poprzez niezastosowanie art. 102 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W ocenie Sądu Okręgowego z materiałów zgromadzonych w sprawie nie wynika, żeby zachodził szczególny wypadek uzasadniający zastosowanie art. 102 k.p.c.

O kosztach orzeczono zgodnie z przepisem art. 98 §1 i 3 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Ponieważ apelacja została oddalona w całości to pozwanego należy uznać z stronę przegrywającą sprawę w postępowaniu odwoławczym.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy prawo o adwokaturze (Dz.U.2009.146.1188 z późn. zm.), Sąd drugiej instancji przyznał pełnomocnikowi reprezentującemu powoda od Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie kwotę 369 złotych tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu obliczonej na podstawie §6 ust. 3 w zw. z §13 ust. 1 pkt 1 w zw. z §2 ust. 3 i §19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 461).